

УДК 336.717.061

Андросова О. Ф.¹

Безродна І. О.²

¹канд. економ. наук, доцент ЗНТУ

²ст. гр. ФЕУ-123 ЗНТУ

КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ПОЗИЧКОВОГО КАПІТАЛУ

Враховуючи сучасний стан економіки України, а особливо фінансовий стан багатьох вітчизняних підприємств та велику кількість проблемних кредитів, українські банки змушені постійно вдосконалювати стратегію та тактику своєї кредитної діяльності.

Тож на даному етапі розвитку економіки підприємства не можуть функціонувати, використовуючи лише власний капітал. Для успішної діяльності потрібно залучати позичковий капітал, який значно підвищує інвестиційні можливості, що у свою чергу призводить до ряду позитивних змін у діяльності підприємства:

- збільшення випуску продукції;
- пришвидшення операційного циклу;
- покращення якості виробництва;
- збільшення прибутковості.

Позичковий капітал в джерелах формування майна підприємства в сучасних умовах набуває важливого значення для забезпечення ефективної фінансової діяльності, оскільки покриває тимчасову додаткову потребу підприємства в коштах.

Використання позичкового капіталу дозволяє суттєво розширювати обсяги господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування різних фінансових фондів та підвищити ринкову вартість підприємства.

Тому актуальність обраної теми є беззаперечною, оскільки кредит дає змогу доцільніше організувати оборот коштів підприємств, не витратити значних фінансових ресурсів на створення зайвих запасів сировини й матеріалів. Кредитні установи підлягають ризику при наданні кредитів, а саме, існує небезпека, що позичальник не поверне кошти у визначений термін і у встановленому розмірі. Для того, щоб мінімізувати ризик, банки здійснюють аналіз кредитоспроможності та оцінку кредитного забезпечення позичальника.

Але високий рівень проблемних кредитів, що спостерігається в кредитних портфелях вітчизняних банків свідчить про недосконалість процесів визначення кредитоспроможності позичальників.

У зв'язку з цим зростає актуальність питання дослідження сучасних методик та вдосконалення діючої методики оцінювання кредитоспроможності клієнтів банку.

Більшість методик, які використовуються сьогодні вітчизняними банками не враховують окремих факторів, що мають значний вплив на фінансовий стан підприємств, не приділяється достатньої уваги аналізу суб'єктивних показників діяльності підприємства, дослідженню грошових потоків та галузевих особливостей діяльності, що значно знижує ефективність аналізу. Окрім цього інформація, на підставі якої проводиться аналіз позичальників зазвичай не підтверджена аудиторською перевіркою, що уможливорює подання до банку недостовірної звітності.

При оцінці кредитоспроможності позичальника також необхідно збільшити кількість фінансових коефіцієнтів, які комплексно характеризують фінансове положення. До них необхідно віднести показники, які характеризують фінансовою стійкість позичальника, його платоспроможність, ефективність використання власних засобів, рентабельність або прибутковість[2].

Отже, з метою вдосконалення методики оцінки кредитоспроможності підприємств, вітчизняним комерційним банкам необхідно проводити аналіз звертаючись до досвіду іноземних банків та враховуючи специфіку діяльності потенційних клієнтів, аналізувати ділові ризики, які залежать від виду бізнесу позичальника та можуть уповільнити повернення боргу, визначати параметри поточного фінансового стану підприємства та прогнозувати тенденції його зміни.

Таким чином, оцінка кредитоспроможності позичальника є ключовою складовою при прийнятті рішення щодо надання кредиту та управління кредитним ризиком кредитора, що дозволяє забезпечити захист кредитної операції від загроз пов'язаних з дією системи як зовнішніх, так і внутрішніх факторів, які впливають на можливість надання, повернення кредиту та сплати відсотків за користування ним.

Отже, кредитоспроможність позичальника завжди була і залишається одним з основних критеріїв визначення доцільності встановлення кредитних відносин з клієнтом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильєв О. Теоретичні аспекти створення скорингових моделей:[основні підходи до створення моделей оцінки кредитоспроможності позичальника]/ О. Васильєв//Банківська справа. – 2013. – №2 (110). – С.73–81.
2. Вовчак О. Модернізація підходів до оцінки кредитоспроможності позичальників банків/О. Вовчак, Н. Меда // Вісник Національного банку України. – 2013. – №12 (214), грудень. – С.11–15.

3. Дехтяр Н. Особливості врахування додаткових (суб'єктивних) факторів при проведенні оцінки кредитоспроможності позичальника-юридичної особи/Н. Дехтяр, О. Дейнека, І. Боярко//Вісник Національного банку України. – 2015. – №4 (230), квітень. – С.71–75.

4. Патласов О. Ю. Техніка аналізу кредитоспроможності позичальника і скорингове моделювання / О. Ю. Патласов, Н. В. Васіна // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 10 (160). – С. 490–503.

5. Рзаєв Р. Р. Оцінювання кредитоспроможності фізичних осіб із застосуванням нечіткої логіки / Р. Р. Рзаєв, А. А. Алієв // Проблеми управління та інформатики. – 2017. – № 1. – С. 114–127.